

Брюксел, 22 ноември 2017 г.
(OR. en)

14702/17

Междуетноститутуционално досие:
2016/0377 (COD)

ENER 463
CODEC 1874

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ А

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Съвета
№ док. Ком.:	15151/16 ENER 421 IA 136 CODEC 1817 +ADD 1;
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО — Общ подход

На делегациите се изпраща приложен общият подход по посоченото по-горе предложение, одобрен на заседанието на Корепер от 16 ноември 2017 г.

Промените спрямо текста на Корепер (док. 13379/17) в съображение 19, член 2, парграф 2, буква ж) и член 13, параграф 1 след обсъжданията в Корепер са обозначени с **получерен курсив и подчертаване на сив фон.**

Останалите части на текста са без промяна. Обозначаването остава същото: заличеният текст е обозначен със [], новият спрямо първоначалното предложение на Комисията текст е в **получерен шрифт**, новият текст, добавен при второто преработване (10692/1/17 REV 1), е в **получерен шрифт с подчертаване**, а допълнителният текст, добавен след второто преработване е в **в получерен шрифт с подчертаване на сив фон.**

Съветът се приканва да приеме общия подход като точка А въз основа на текста в приложението към настоящата бележка.

Общият подход ще бъде мандатът на Съвета за преговорите с Европейския парламент в рамките на обикновената законодателна процедура.

2016/0377 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на
Директива 2005/89/ЕО**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

¹ ОВ С , , стр. .

² ОВ С , , стр. .

като имат предвид, че:

- (1) Електроенергийният сектор в Съюза преминава през дълбока трансформация, която се характеризира с по-децентрализирани пазари с повече участници, системи с по-добра взаимна свързаност и по-голям дял на енергията от възобновяеми източници. В отговор на това Директива xxx/ Регламент xxx [*препратка към предложените директива за електроенергията и регламент за електроенергията*] има за цел да усъвършенства правната рамка, регулираща вътрешния пазар на електроенергия на Съюза, така че да се осигури оптимално функциониране на пазарите и мрежите в полза на бизнеса и на потребителите.
- (2) Добре функциониращите пазари и системи са най-добрата гаранция за сигурността на доставките. Дори когато пазарите и системите функционират добре обаче, рискът от криза в електроснабдяването (в резултат от **природни бедствия, като например** крайно тежки метеорологични условия, зловредни атаки или недостиг на гориво) никога не могат да бъдат изключени. Последниците от **кризисни ситуации в електроснабдяването** често се простират извън националните граници. Дори когато аварията **в електроснабдяването** започват само в даден район, последствията от тях могат бързо да се разпространят отвъд границите. Някои извънредни обстоятелства, като например период на застудяване, гореща вълна или кибератака, могат да засегнат едновременно цели региони.
- (3) **„Отговорността за гарантиране на сигурността на доставките на електрическа енергия се носи от всяка държава членка в рамките на нейната територия.** В контекста на взаимосвързани пазари на електроенергия и електроенергийни системи предотвратяването и управлението на кризи **в електроснабдяването** не може да се счита за чисто национална **задача** []. Необходими са обща рамка от правила и координирани процедури, за да се осигури ефективно сътрудничество между държаните членки и другите участници отвъд границите, в дух на прозрачност и солидарност.

- (4) С Директива 2005/89/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³ [] **бяха установени** необходимите мерки, които държавите членки следва да предприемат, за да се гарантира сигурност на електроснабдяването като цяло. Разпоредбите на тази директива бяха до голяма степен заместени от последващото законодателство, по-специално по отношение на това как би трябвало да се организират пазарите, така че да се осигури разполагаемост с достатъчна преносна способност, как да си сътрудничат операторите на преносни системи, за да се гарантира стабилност на системата⁴ и по отношение на необходимостта да се осигури наличие на подходяща инфраструктура.⁵ Настоящият регламент разглежда специфичния въпрос на предотвратяване и управление на кризи **в електроснабдяването** в електроенергийния сектор.
- (5) Насоките относно експлоатацията на системата⁶ и Мрежовият кодекс относно извънредните ситуации и възстановяването на електроснабдяването⁷ представляват подробно ръководство с правила относно начина, по който операторите на преносни системи и другите съответни [] **участници** следва да действат и да си сътрудничат за обезпечаване на сигурността на системата. Тези технически правила би трябвало да осигурят ефективно справяне на експлоатационно ниво с повечето аварии в електроснабдяването. Настоящият регламент се отнася за кризисни ситуации в електроснабдяването, които може да имат по-широк обхват и въздействие. Регламентът определя какво следва да направят държавите членки, за да предотвратят такива ситуации, и какви мерки могат да предприемат в случай, че [] правилата **за експлоатация** на системата вече не са достатъчни. Дори и при кризисни ситуации **в електроснабдяването** обаче правилата за експлоатация на системата следва да продължават изцяло да се спазват.

³ Директива 2005/89/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 година относно мерки за гарантиране сигурност на доставките на електрическа енергия и инфраструктурните инвестиции (ОВ L 33, 4.2.2006 г., стр. 22).

⁴ Препратка към преразгледания Трепи пакет.

⁵ Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура (ОВ L 115, 24.4.2013 г., стр. 39).

⁶ Регламент (ЕС) .../... на Комисията от XXX г. за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия, ОВ [...]

⁷ Регламент (ЕС) .../... на Комисията от XXX г. за създаване на мрежов кодекс относно извънредните ситуации и възстановяването на електроснабдяването, ОВ [...].

(5a) В член 77 от Насоките относно експлоатацията на системата се установява процедура, чрез която операторите на преносни системи от даден регион за изчисляване на преносната способност делегират задачи на координаторите за регионалната сигурност. Това дава възможност за регионално координиране на експлоатационната сигурност и следва да се използва за определяне на региони за сътрудничество по линия на настоящия регламент. Държавите членки, които имат общи координатори за регионалната сигурност, следва да разполагат с възможността да сформират подгрупи от държави членки, принадлежащи към един и същ регион за изчисляване на преносната способност. Определението за „регион“ в настоящия регламент следва да почива на този подход.

- (6) С настоящия регламент се определя обща рамка от правила за начина, по който да се предотвратят кризисни ситуации в електроснабдяването и да се управляват такива ситуации, като се осигури по-голяма прозрачност на етапа на подготовка и по време на криза []. Регламентът изисква държавите членки да си сътрудничат [] в дух на солидарност. Регламентът определя също така и рамка за ефективен мониторинг на сигурността на доставките в Европа чрез Групата за координация в областта на електроенергетиката. Това би трябвало да доведе до по-добра подготвеност за справяне с рискове при по-ниски разходи. **Настоящият регламент** [] би трябвало също така и да укрепи вътрешния енергиен пазар чрез засилване на доверието между държавите членки и изключване на неподходяща намеса от страна на държавите при кризисни ситуации **в електроснабдяването**, по специално избягване на неоправдано съкращаване на трансграничните потоци.
- (7) Директивата за сигурността на мрежите и информационните системи (директивата за МИС)⁸ определя общи правила, а специфичните правила за киберсигурност ще бъдат разработени чрез мрежов кодекс както предвижда [предложеният регламент за електроенергията]. Настоящият регламент допълва директивата за сигурността на мрежите и информационните системи, като осигурява това киберинцидентите да се идентифицират по подходящ начин като риск и мерките, предприети за справяне с тях да се отразяват по съответен начин в планове за готовност за справяне с рисковете.

⁸ Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 година относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза, ОВ L 194, 19.07.2016 г., стр. 1—30.

- (8) В Директива 2008/114/ЕО⁹ на Съвета се предвижда процедура с оглед повишаване на сигурността на означените европейски критични инфраструктури в Съюза, включително някои електроенергийни инфраструктури. Заедно с настоящия регламент Директива 2008/114/ЕО допринася за създаването на всеобхватен подход към енергийната сигурност на Съюза.
- (9) Решение № 1313/2013/ЕС¹⁰ на Европейския парламент и на Съвета относно Механизъм за гражданска защита на Съюза посочва изисквания към държавите членки да извършват на всеки три години оценка на риска на национално или на съответно под-национално равнище и да разработват и уточняват планирането за управлението на риска от бедствия. Специфичните действия за предотвратяване на рискове, готовност и планиране за справяне с рискове, посочени в настоящия регламент, трябва да са съгласувани с по-широките национални оценки на риска, които се изискват съгласно Решение № 1313/2013/ЕС и отчитат множество рискове.
- (10) За да улеснят предотвратяването на кризи в електроснабдяването, обменът на информация и последващата оценка на такива кризи държавите членки определят един компетентен орган като точка за контакт. Това може да е съществуващ или нов орган.
- (10a) За общ подход спрямо предотвратяването и управлението на кризи в електроснабдяването е необходимо държавите членки да имат едно и също разбиране помежду си, когато възникне криза в електроснабдяването. По-специално настоящият регламент следва да спомогне за координацията при разпознаването на дадена ситуация на криза в електроснабдяването като ситуация, в която съществува или непосредствено предстои да се появи потенциален риск от значителен недостиг на електроенергия или от невъзможност за доставяне на електроенергия. []**

⁹ Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75).

¹⁰ Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 24).

- (11) Общият подход към предотвратяването и управлението на кризи **в електроснабдяването** изисква преди всичко държавите членки да използват едни и същи методи и дефиниции за установяване на рисковете, свързани със сигурността на електроснабдяването, и да са в състояние [] да правят **действителни** сравнения колко добре се справят в тази област те и техните съседи. **Настоящият** регламент определя два индикатора за наблюдение на сигурността на електроснабдяването в Съюза: „очаквана непредоставена електроенергия“ (EENS), изразявана в GWh за година, и „очаквано отпадане на товари“ (LOLE), изразено в часове за година. Тези индикатори са част от оценката на адекватността на европейските ресурси, извършена от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия („ЕМОПС за електроенергия“), съгласно [член 19 от предложения регламент за електроенергията]. Групата за координация в областта на електроенергетиката [] **следва** редовно да следи сигурността на доставките въз основа на резултатите от тези индикатори. Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори („Агенцията“) също следва да използва тези индикатори когато в своя годишен доклад[...] за мониторинг на пазарите на електроенергия докладва относно постигнатото от държавите членки в областта на сигурността на доставките, в съответствие с [член 16 от предложения регламент за АСЕР].
- (12) За да се осигури съгласуваност на оценките на риска, която изгражда доверие между държавите членки при кризисна ситуация **в електроснабдяването**, е необходим общ подход за определяне на сценариите на риска. Затова ЕМОПС за електроенергия следва да разработи съвместно с Агенцията обща методика за идентифициране на рисковете, като ЕМОПС за електроенергия предложи такава методика, а Агенцията я одобри.

- (13) Въз основа на тази обща методика ЕМОПС за електроенергия следва редовно да изготвя и актуализира регионални сценарии при криза и да определя най-вероятните рискове за всеки регион като например крайно тежки метеорологични условия, природни бедствия, недостиг на горива или зловередни атаки. Когато се разглежда кризисният сценарий на недостиг на газ като гориво, рискът от разстройване на доставките на газ следва да се оценява въз основа на сценариите за прекъсвания на доставките и инфраструктурата, разработени от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ (ЕМОПС за газ) в съответствие с член 6.6 на регламента за гарантиране на сигурността на доставките на газ [предложен регламент за гарантиране на сигурността на доставките на газ]. На тази основа държавите членки разработват и актуализират своите национални сценарии при криза, по принцип на всеки [] четири години. Тези сценарии дават основата за планове за готовност за справяне с рисковете. Когато установяват рисковете на национално равнище, държавите членки следва да опишат също и възможните рискове, които виждат във връзка със собствеността на инфраструктурата, имаща значение за сигурността на доставките на електроенергия, и предприетите възможни мерки, ако има такива, за справяне с тези рискове (като например общо или специфично за сектора законодателство в областта на прединвестиционните проучвания, специалните права за определени акционери, и др.), като посочат защо според тях такива мерки са оправдани.
- (14) Регионалният подход към определяне на сценариите на риска и разработването на превантивни, подготвителни и смекчаващи последиците мерки би трябвало да донесе значителни ползи от гледна точка на ефективността на мерките и оптималното използване на ресурсите. Освен това в случай на криза [] едновременно в няколко района един координиран и предварително съгласуван подход ще гарантира съгласувана реакция и ще намали риска от отрицателни странични ефекти, каквито чисто националните мерки биха могли да имат в съседните държави членки. По тази причина настоящият регламент изисква държавите членки да си сътрудничат в регионален контекст.
- (15) []

- (16) [Предложеният регламент за електроенергията] предвижда да се използва обща методика за оценката на средносрочната до дългосрочна адекватност на европейските ресурси (от следващата една година до следващите десет години), за да се гарантира, че решенията на държавите членки относно възможни нужди от инвестиции се вземат по прозрачен начин и чрез общо съгласуване. Целта на тази оценка е различна от целта на краткосрочните оценки за адекватност, които се използват за откриване на евентуални проблеми с адекватността в краткосрочен план, а именно сезонни перспективи (за следващите шест месеца) и оценки на адекватността на производството на електроенергия за една седмица напред и в рамките на деня. Във връзка с краткосрочните оценки съществува необходимост от общ подход към начина, по който се установяват евентуални проблеми, свързани с адекватността. ЕМОПС за електроенергия следва да издава зимни и летни прогнози за перспективите, за да подготви държавите членки и операторите на преносни системи за рисковете във връзка със сигурността на доставките на електроенергия, които могат да възникнат в следващите шест месеца. За да бъдат тези прогнози по-достоверни, те трябва да се базират на обща вероятностна методика, предложена от ЕМОПС за електроенергия и одобрена от Агенцията. []
- (17) Операторите на преносни системи [] следва да прилагат методиката, използвана за подготовка на сезонните прогнози за перспективите, когато правят всякакви други оценки на рисковете в краткосрочен план, а именно прогнози за адекватността на електропроизводството за една седмица напред или **поне за един ден напред []**, предвидени в Регламент на Комисията за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия.
- (18) За да се осигури общ подход към предотвратяването и управлението на кризи, компетентният орган на всяка държава членка изготвя план за готовност за справяне с рисковете след консултации с **имащите отношение** заинтересовани страни, **което следва да обхваща и представителна група от заинтересовани страни, а може да включва и съответните асоциации.** В плановите следва да се посочват ефективни, пропорционални и недискриминационни мерки за справяне с всички определени сценарии на криза. Плановите трябва да осигуряват прозрачност, особено относно условията, при които могат да бъдат предприети непазарни мерки за смекчаване на кризисни ситуации. Всички предвидени непазарни мерки трябва да са в съответствие с правилата, посочени в настоящия регламент.

- (19) Плановите следва да се състоят от две части, като в първата част се определят националните мерки, а във втората — регионалните мерки, съгласувани между държавите членки в региона. Регионалните мерки са необходими по-специално в случай на едновременни кризи, когато един координиран и предварително съгласуван подход трябва да [] гарантира съгласувана реакция и да намали риска от отрицателни странични ефекти. В плановите следва да се отчита, сред имащите отношение национални обстоятелства, положението на най-отдалечените региони по смисъла на член 349 от ДФЕС и на някои изолирани микросистеми, които може да не са свързани с националните преносни системи; в това отношение държавите членки следва да направят съответните изводи, inter alia относно разпоредбите на настоящия регламент във връзка с определянето на регионално равнище на сценариите при криза и договорените трансгранични мерки в плановите за готовност за справяне с рискове, както и относно разпоредбите за помощта. Плановите следва също да посочват ясно ролите и отговорностите на компетентните органи. Националните мерки следва изцяло да вземат под внимание съгласуваните регионални мерки и в пълна степен да използват възможностите, предоставяни от регионалното сътрудничество. Плановите следва да бъдат технически и оперативни по характер, тъй като функцията им е да помагат да се предотврати настъпването или разрастването на криза в електроснабдяването и да смекчават последиците от нея.
- (20) Плановите следва редовно да се актуализират. За да бъдат плановите винаги актуални и ефективни, компетентните органи на държавите членки от всеки регион следва да организират [] веднъж на две години симулации в сътрудничество с операторите на преносни системи и други имащи отношение участници [], за да се провери уместността на плановите.
- (21) [] Незадължителните насоки на Комисията би трябвало да улеснят и облекчат подготовката на плановите и консултациите с други държави членки в дадения регион и с Групата за координация в областта на електроенергетиката []. Консултациите в рамките на региона и чрез Групата за координация в областта на електроенергетиката следва да осигурят това мерките, предприети в дадена държава членка или в даден регион, да не поставят в риск сигурността на доставките за други държави членки или региони.

- (22) Обменът на информация при кризисна ситуация е от съществено значение за осигуряване на координирани действия и целенасочена помощ. По тази причина настоящият регламент задължава **компетентния орган на съответната държава членка без неоснователно забавяне** да уведомява съседните държави членки и Комисията когато е изправен пред криза в електроснабдяването. [] **Той** следва също така да даде информация за причините за кризата, предприетите и планираните мерки за нейното смекчаване и евентуалната нужда от помощ от страна на други държави членки. Когато такава помощ надхвърля сигурността на доставките на електроенергия, приложимата законова рамка остава Механизмът за гражданска защита на Съюза.
- (23) Важно е да се улесни комуникацията и разбирането между държавите членки винаги когато имат недвусмислена, сериозна и надеждна информация, че е възможно да настъпи [] **криза в електроснабдяването** []. При такива обстоятелства **засегнатите държави членки следва без неоснователно забавяне** да информират Комисията, **съседните държави членки** и Групата за координация в областта на електроенергетиката, като предоставят по-специално информация за причините за влошаването, планираните мерки за предотвратяване на криза в електроснабдяването и **за** евентуалната нужда от помощ от страна на други държави членки.
- (24) При криза в електроснабдяването държавите членки следва да си **сътрудничат** [] в дух на солидарност []. [] **В допълнение към това общо правило [] следва да се изготви подходяща разпоредба държавите членки взаимно да си предоставят помощ при криза в електроснабдяването. Тази помощ [] следва да се основава на предварително съгласувани координирани мерки, посочени в планове за готовност за справяне с рисковете. (част от съображение 24 е преместена и изменена по-долу като съображение 24а) Настоящият регламент оставя на държавите членки широко право на преценка при договарянето на съдържанието на координираните мерки и следователно на съдържанието на помощта. Те са тези, които трябва да набележат и договорят подобни мерки, като вземат предвид перспективата на търсенето и предлагането. Едновременно с това настоящият регламент гарантира, че за целите на договорената помощ електроенергията се доставя координирано. Държавите членки следва също да постигат съгласие по необходимите технически, правни и финансови договорености за изпълнението на договорените координирани мерки. Впоследствие държавите членки следва да предприемат всички необходими мерки за изпълнението на договорените координирани мерки и техническите и финансовите договорености.**

- (24a)** *(част от предишното съображение 24)* Когато договарят [] координираните мерки и техническите, правните и финансовите договорености и други разпоредби за изпълнение относно помощта, държавите членки следва да вземат предвид социалните и икономическите фактори, включително сигурността на гражданите, както и пропорционалността. Държавите членки се насърчават да споделят най-добри практики и да използват Групата за координация в областта на електроенергетиката като платформа за обсъждания за откриване на съществуващите възможности за [] помощ, по-специално във връзка с координираните мерки и необходимите технически, правни и финансови [] договорености, включително справедливо обезщетение []. Комисията може да съдейства за подготовката на регионално координирани мерки в даден регион.
- (24б)** Помощта между държавите членки по силата на настоящия регламент следва да е обект на справедливо обезщетение помежду им. С настоящия регламент не се хармонизират всички аспекти на подобно справедливо обезщетение между държавите членки. Поради това държавите членки следва да договорят разпоредбите за справедливото обезщетение преди помощта да бъде предоставена. Държавата членка, която иска помощ, следва незабавно да заплати или да гарантира бързо изплащане на подобно обезщетение на държавата членка, предоставила помощ.
- (24в)** Когато предоставят помощ по силата на настоящия регламент, държавите членки прилагат правото на Съюза и следователно са длъжни да зачитат основните права, гарантирани от правото на Съюза. Поради това свързаните с тази помощ мерки могат, в зависимост *inter alia* от договорените между държавите членки мерки, да породят задължение за държавата членка да изплати обезщетение на засегнатите от мерките. Ето защо държавите членки следва да осигурят, където е необходимо, въвеждането на национални правила за обезщетенията в съответствие с правото на Съюза, и по-специално с основните права. Освен това следва да се гарантира, че получаващата помощ държава членка в крайна сметка поема всички разумни разходи, произтичащи от въпросното задължение на предоставящата помощ държава членка да изплати обезщетение и допълнителни разумни разходи, породени от плащането на обезщетение съгласно споменатите национални правила за обезщетенията.

- (24г) При криза в електроснабдяването следва да се предоставя помощ дори и ако държавите членки все още не са договорили координираните мерки и техническите, правните и финансовите договорености съгласно изискванията на настоящия регламент относно помощта. За да бъдат в състояние в такава ситуация да предоставят помощ в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, държавите членки следва да договорят мерки и договорености *ad hoc*, които да заменят липсващите координирани мерки и технически, правни и финансови договорености.**
- (24д) Настоящият регламент въвежда за първи път подобен механизъм за помощ между държавите членки като средство за предотвратяване или смекчаване на криза в електроснабдяването в рамките на Съюза. Поради това Комисията следва да преразгледа механизма за помощ в светлината на бъдещия опит от неговото функциониране и при необходимост да предложи той да бъде изменен.**
- (24е) Понастоящем Кипър е единствената държава членка в Съюза, която не е пряко свързана с друга държава членка. Следва по отношение на определени разпоредби от настоящия регламент да се изясни, че докато тази ситуация е непроменена, въпросните разпоредби не се прилагат по отношение на Кипър, а именно разпоредбите относно определянето на регионално равнище на сценариите при криза, относно включването на договорени координирани трансгранични мерки в плановете за готовност за справяне с рискове, както и разпоредбите относно помощта. Същевременно Кипър и други засегнати държави членки се насърчават да разработват, с подкрепата на Комисията, алтернативни мерки и процедури в областите, обхванати от въпросните разпоредби, при условие че тези алтернативни мерки и процедури не засягат ефективното прилагане на настоящия регламент между останалите държави членки.**

- (25) Настоящият регламент следва да даде възможност на електроенергийните предприятия и потребителите да разчитат на пазарните механизми, посочени в [предложените директива за електроенергията и регламент за електроенергията] възможно най-дълго при справяне с кризисни ситуации в електроснабдяването. Правилата за вътрешния пазар и правилата за експлоатация на системата обаче следва да се спазват дори и в кризисни ситуации. **Тези правила включват член 22, параграф 1, буква и) от Насоките относно експлоатацията на системата и член 35 от Мрежовия кодекс относно извънредните ситуации и възстановяването на електроснабдяването, които уреждат съкращаването на трансакциите, ограничаването на предоставянето на междузонава преносна способност за разпределение или ограничаването на предоставянето на графици.** Това означава, че към непазарни мерки, като например принудително изключване на товари или доставки на количества в повече извън нормалното функциониране на пазара, [] **може** да се прибегва само в краен случай, когато са изчерпани всички възможности, **предоставяни []** от пазара. Следователно принудително изключване на товари може да се извърши само след изчерпване на всички възможности за доброволно изключване. Освен това всички непазарни мерки следва да са необходими, пропорционални, недискриминационни и временни.
- (26) За да осигурят прозрачност след криза в електроснабдяването, **всеки компетентен орган или всички компетентни органи на засегнатите** държави членки извършват последваща оценка на кризисната ситуация и последиците от нея []. При тази оценка трябва да се вземат предвид освен друго и ефективността и пропорционалността на предприетите мерки, както и разходите за тези мерки. Оценката следва да включва също и трансгранични аспекти като например влиянието на мерките върху други държави членки и степента на подпомагане от тяхна страна.

- (27) Задълженията за прозрачност следва да гарантират, че всички мерки за предотвратяване или управление на кризисни ситуации са предприети при спазване на правилата на вътрешния пазар и съответстват на принципите на сътрудничество и солидарност, заложи в енергийния съюз.
- (28) През 2012 г. бе създадена Групата за координация в областта на електроенергетиката като форум за обмен на информация и за насърчаване на сътрудничеството между всички държави членки, по-специално в областта на сигурността на доставките **на електрическа енергия**.¹¹ Чрез настоящия регламент нейната роля се засилва. Групата следва да изпълнява специфични задачи, особено във връзка с подготовката на планове за готовност за справяне с рискове, и [] **следва да** има важна роля при наблюдението на резултатите, постигнати от държаните членки в областта на сигурността на доставките на електрическа енергия, и при разработване на най-добри практики на тази основа.
- (29) Една електроенергийна криза може да се разпространи извън границите на Съюза и да обхване също и държави, **които са договарящи се страни** от Енергийната общност. **Съюзът следва да насърчава внасянето на изменения в съответните договори с цел създаване на интегриран пазар и единно регулаторно пространство посредством предоставянето на подходяща и стабилна регулаторна рамка.** За осигуряване на ефективното управление на кризи [] Съюзът следва тясно да си сътрудничи с договарящите се страни от Енергийната общност при предотвратяването, подготовката за кризи в електроснабдяването и справянето с такива кризи.
- (30) []
- (31) **Тъй като целта на настоящия регламент** [], а именно осигуряването на най-ефективна и ефикасна готовност за справяне с рискове в рамките на Съюза, **не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба и последиците си може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза.** [] Съюзът може [] да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

¹¹ Решение на Комисията от 15 ноември 2012 г. за създаване на Група за координация в областта на електроенергетиката (2012/C 353/02), ОВ С 353, 17.11.2012 г., стр. 2.

(31a) Комисията, компетентните органи и националните регулаторни органи, органите, образуванията и лицата, които получават поверителна информация съгласно настоящия регламент, следва да гарантират поверителността на информацията, която получават. За тази цел към информацията, получавана и обработвана от държавите членки и техните национални органи, следва да се прилагат установени национални правила относно обработването на поверителна информация и процеси.

(32) Директива 2005/89/ЕО следва да бъде отменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

Настоящият регламент определя правилата за сътрудничеството между държавите членки с оглед на предотвратяването и подготовката за [] управление на кризи в електроснабдяването в дух на солидарност и прозрачност и при пълно спазване на изискванията на един конкурентен вътрешен пазар на електрическа енергия.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат определенията, установени в член 2 на Директивата за електроенергията [предложената директива за електроенергията] и в член 2 от Регламента за електроенергията [предложеният регламент за електроенергията].
2. Прилагат се също така следните определения:
 - а) „сигурност на доставките на електрическа енергия“ означава способността на дадена електроенергийна система да гарантира [] снабдяването с електроенергия на потребителите при ясно определени показатели, определени от държавите членки.
 - б) „криза в електроснабдяването“ означава ситуация на значителен недостиг на електроенергия или невъзможност за доставяне на електроенергия на [] потребителите, която ситуация е съществуваща или предстои да настъпи, съгласно определеното от държавите членки и описаното в плановете за готовност за справяне с рискове.

- в) „едновременна криза“ означава криза в електроснабдяването, която засяга повече от една държава членка в едно и също време;
- г) „координатор за кризата []“ означава лице, група лица, **екип, съставен от съответните национални управляващи в условия на криза** или институция, на което/която е възложено да изпълнява ролята на точка за контакт и да координира потока информация по време на кризата в електроснабдяването;
- д) „непазарна мярка“ означава всяка мярка от страна на генериращите мощности или на товарите, която се отклонява от правилата на пазара или търговските споразумения с цел да смекчи криза в електроснабдяването;
- е) „регион“ означава група от държави членки, **чиито оператори на преносни системи имат общ [] регионален координатор по сигурността, за функционирането на регионалната оперативна сигурност, създаден съгласно [] Насоките относно експлоатацията на системата, приети въз основа на член 18 от Регламент № 714/2009, или подгрупа на такава група от държави членки, които принадлежат към един и същ регион за изчисляване на преносната способност. []**
- ж) ниво на ранно предупреждение за криза в електроснабдяването: когато има конкретна [] и надеждна информация, че може да възникне събитие, което е вероятно да доведе до значително разстройване на електроснабдяването и е вероятно да причини криза в електроснабдяването.**

Член 3

Компетентен орган

1. Възможно най-скоро и не по-късно от [ОРОСЕ да впише точната дата: [] **шест месеца след влизането в сила на този регламент**] всяка държава членка определя национален правителствен или регулаторен орган за свой компетентен орган, отговарящ за изпълнението на задачите, **предвидени [] в настоящия регламент**. Компетентните органи си сътрудничат помежду си за целите на настоящия регламент.
2. След като компетентният орган бъде определен, държавите членки без отлагане уведомяват Комисията **и Групата за координация в областта на електроенергетиката** за неговото название и данни за контакт.
3. Държавите членки могат да разрешат на компетентния орган да делегира [] **оперативни задачи във връзка с планирането на готовността за справяне с рискове и управлението на рискове, посочени в глави I — V []** от настоящия регламент, на други органи. Делегираните задачи се изпълняват под надзора [] на компетентния орган и се определят в плана за готовност за справяне с рискове **в съответствие с [] член 11**.

ГЛАВА II

ОЦЕНКА НА РИСКА

Член 4

Оценка на рисковете, свързани със сигурността на доставките на електроенергия []

Компетентният орган на всяка държава членка гарантира, че оценката на всички **съответни** рискове, свързани със сигурността на доставките на електрическа енергия, се извършва в съответствие с правилата, посочени в настоящия регламент и в [**Глава IV** от Регламента за електроенергията [предложения регламент за електроенергията]. За тази цел те си сътрудничат с **операторите на преносни системи и съответните оператори на разпределителни системи, националните регулаторни органи, ЕМОПС за електроенергия, регионалните координатори по сигурността и** [**други съответни заинтересовани страни, когато е необходимо.**

Член 5

Методика за определяне на сценарии при криза в електроснабдяването на регионално равнище

1. Не по късно от [ОРОСЕ вписва точната дата: [] [] **шест** месеца след влизането в сила на настоящия регламент], ЕМОПС за електроенергия представя на Агенцията предложение за методика за определяне на най-уместните сценарии при криза в електроснабдяването в регионален контекст.
2. **Предложената методика определя сценариите при криза във връзка с адекватността и сигурността на системата и сигурността по отношение на горивата** [] въз основа най-малко на следните рискове:

редки и крайно тежки природни бедствия;

случайни опасности, превишаващи критерия за сигурност N-1, **и изключителни извънредни ситуации**;

опасности, които произтичат от обстоятелства, включително последници от зловредни атаки и от недостиг на горива;

[].

3. Предложената методика включва минимум следните елементи:

вземане под внимание на всички имащи отношение национални и регионални обстоятелства;

взаимодействието и връзката на рисковете отвъд границите;

симулации на сценарии на едновременна криза;

класификация на рисковете според [] тяхното въздействие и вероятност; [...]

д) **принципи относно начините за обработване на чувствителна информация, [] като същевременно се гарантира прозрачност по отношение на обществеността.**

За (преди част от параграф 3) Когато се разглеждат рисковете от прекъсване на доставките на газ в контекста на определяне на рисковете съгласно параграф 2, буква в), [], ЕМОПС за електроенергия използва сценариите за прекъсвания на доставките на природен газ и инфраструктурата, разработени от [] ЕМОПС за газ в съответствие с член 7 [] от Регламента за гарантиране на сигурността на доставките на газ [предложения регламент за гарантиране на сигурността на доставките на газ].

4. Преди да представи предложената методика, ЕМОПС за електроенергия провежда консултация [] с участието най-малко на промишлеността и потребителските организации, [] производителите или техните търговски органи, операторите на преносни и разпределителни системи, компетентните органи, националните регулаторни органи и други национални органи. ЕМОПС за електроенергия надлежно взема предвид резултатите от обсъждането и ги **представя, заедно с предложената методика, на Групата за координация в областта на електроенергетиката.** [].

5. В срок от два месеца от получаването на [] предложената методика Агенцията я одобрява или я изменя. В последния случай Агенцията се консултира с ЕМОПС за електроенергия и компетентните органи преди да приеме изменената версия и надлежно взема под внимание резултатите от консултацията. Окончателният вариант на методиката се публикува на [] уебсайта на Агенцията и на ЕМОПС за електроенергия.
6. ЕМОПС за електроенергия актуализира и усъвършенства методиката [] при наличие на съществена нова информация в съответствие с параграфи 1—5. Групата за координация в областта на електроенергетиката може да препоръча, а Агенцията или Комисията може да поиска такова актуализиране и усъвършенстване при надлежно обосноваване. В рамките на шест месеца след искането ЕМОПС за електроенергия представя на Агенцията проект за предложените промени. В срок от [] два месеца от получаването на [] проекта Агенцията [] одобрява или изменя предложените промени. В последния случай Агенцията се консултира с ЕМОПС за електроенергия, компетентните органи и националните регулаторни органи преди да приеме предложените изменения и надлежно взема под внимание резултатите от консултацията. Окончателната версия [] се публикува на [] уебсайта на ЕМОПС за електроенергия и на Агенцията.

Член 6

Определяне на сценарии при криза в електроснабдяването на регионално равнище

1. Не по късно от [ОРОСЕ вписва точната дата: [] шест месеца след одобряването на методиката, както е определено в член 5, параграф 5, []] и въз основа на методиката, приета съгласно член 5, ЕМОПС за електроенергия, в тясно сътрудничество с Групата за координация в областта на електроенергетиката, регионалните координатори по сигурността, компетентните органи и националните регулаторни органи, определя най-уместните сценарии при криза в електроснабдяването за всеки регион. []

2. ЕМОПС за електроенергия представя определените регионални сценарии при криза в електроснабдяването на съответните оператори на преносни системи, регионалните координатори по сигурността, компетентните органи и националните регулаторни органи и Групата за координация в областта на електроенергетиката, които могат да препоръчат изменения [].
3. ЕМОПС за електроенергия актуализира регионалните сценарии при криза на всеки [] четири години, освен ако обстоятелствата не изискват по-чести актуализации.

Член 7

Определяне на сценарии при криза в електроснабдяването на национално равнище

1. Не по-късно от [] четири месеца след определянето на сценарии при криза в електроснабдяването на регионално равнище в съответствие с член 6, [], посоченият компетентен орган определя най-уместните сценарии при криза в електроснабдяването на национално равнище.
 - 1а. При определянето на национални сценарии при криза в електроснабдяването компетентният орган се консултира с операторите на преносни системи и съответните оператори на разпределителни системи, съответните [] производители или техните търговски органи и националния регулаторен орган, когато той не е компетентният орган.
2. Сценариите се определят въз основа най-малко на рисковете, посочени в член 5, параграф 2, и са съгласувани с регионалните сценарии, определени съгласно член 6. Държавите членки актуализират сценариите на всеки [] четири години, освен ако обстоятелствата не изискват по-чести актуализации.

3. Не по късно от [] четири месеца след определянето на сценариите при криза в електроснабдяването на регионално равнище в съответствие с член 6 държавите членки уведомяват Група за координация в областта на електроенергетиката и Комисията относно възможните рискове, които виждат във връзка със собствеността на инфраструктурата, имаща значение за сигурността на доставките на електроенергия, и относно евентуално предприетите мерки за предотвратяване или смекчаване на тези рискове, като посочат защо според тях такива мерки са необходими и пропорционални.

Член 8

Методика за оценка на адекватността в краткосрочен план

1. Не по късно от [ОРОСЕ вписва точната дата:[] [] шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент] ЕМОПС за електроенергия представя на Агенцията предложение за методика за оценка на адекватността на електропроизводството в сезонен и краткосрочен план, а именно [] месечната адекватност, както и адекватността от една седмица напред до един ден напред[] , която обхваща най-малко следното:
- а) неопределеността на подаването на електроенергия, като например вероятността за изключване на преносна способност, вероятността за непредвидено изключване на електроцентрали, тежки метеорологични условия, променливост на товарите и променливост на производството на електроенергия от възобновяеми източници;
 - б) вероятността от възникване на [] криза в електроснабдяването;
 - в) вероятността от възникване на едновременна криза в електроснабдяването в няколко района [] .

- 1а.** *(преди част от параграф 1)* Методиката предоставя вероятностен подход, **включително множество сценарии,** и взема предвид **националния,** регионалния контекст и контекста на целия Европейски съюз, включително — до възможната степен — на държави извън ЕС в синхронните зони на Съюза. **Методиката отчита особеностите на енергийния сектор на всяка държава членка, включително специфичните климатични условия и външни обстоятелства.**
2. Преди да представи предложената методика ЕМОПС за електроенергия провежда консултация [] с участието най-малко на промишлеността и потребителите, [] **производителите или техните търговски органи,** операторите на преносни и разпределителни системи, **компетентните органи,** националните регулаторни органи и други **съответни** национални органи. ЕМОПС за електроенергия надлежно взема предвид резултатите от консултацията и ги представя, заедно с **предложената методика, на Групата за координация в областта на електроенергетиката за по-нататъшно разглеждане** [].
3. В срок от два месеца **от получаването на** [] предложената методика Агенцията я одобрява или я изменя. В последния случай Агенцията се консултира с ЕМОПС за електроенергия, **компетентните органи и националните регулаторни органи** преди да приеме изменения вариант **и надлежно взема под внимание резултатите от консултацията.** Окончателният вариант на методиката се публикува на [] уебсайта на Агенцията **и на ЕМОПС за електроенергия.**
4. ЕМОПС за електроенергия актуализира и усъвършенства методиката [] **при наличие на съществена нова информация** в съответствие с параграфи 1—3. **Групата за координация в областта на електроенергетиката може да препоръча,** **а** Агенцията или Комисията може да поиска такова актуализиране и усъвършенстване при надлежно обосноваване. В срок от шест месеца от **получаването на** искането ЕМОПС за електроенергия представя на Агенцията проект за предложените промени. В срок от [] два месеца от **получаването на** [] проекта Агенцията [] одобрява или изменя предложените промени. В последния случай Агенцията се консултира с ЕМОПС за електроенергия и **националните регулаторни органи** преди да приеме измененията **и надлежно взема под внимание резултатите от консултацията.** Окончателният вариант на методиката се публикува на [] уебсайта на Агенцията **и на ЕМОПС за електроенергия.**

Член 9

Оценки на адекватността в краткосрочен план

1. Всички оценки на адекватността на електропроизводството в краткосрочен план, **независимо дали на национално или регионално ниво, или на нивото на Съюза,** се извършват **съгласно** [] методиката, разработена по реда на член 8.
2. ЕМОПС за електроенергия изготвя сезонни прогнози за перспективите относно адекватността съгласно методиката, разработена по реда на член 8. ЕМОПС публикува резултатите най-късно до 1 декември всяка година за зимната прогноза и най-късно до 1 юни — за лятната прогноза. [] Тя представя тези прогнози на Групата за координация в областта на електроенергетиката, която може да даде препоръки относно резултатите, когато това е уместно.
3. Регионалните **координатори по сигурността** [] извършват оценки на адекватността от една седмица напред до **един ден напред**, [] **както е определено в Насоките относно експлоатацията на системата**, въз основа на методиката, приета съгласно член 8.

ГЛАВА III

ПЛАНОВЕ ЗА ГОТОВНОСТ ЗА СПРАВЯНЕ С РИСКОВЕ

Член 10

Изготвяне на планове за готовност за справяне с рискове

1. Въз основа на регионалните и националните сценарии при кризи в електроснабдяването, определени в съответствие с член 6 и член 7, компетентният орган на всяка държава членка изготвя план за готовност за справяне с рискове, след като се е консултирал със съответните оператори на разпределителни системи, операторите на преносни системи, ☐ съответните производители или техните търговски органи, електроенергийните предприятия и предприятията за природен газ, съответните организации, представляващи интересите ☐ както на промишлените, така и на непромишлените потребители на електроенергия и с националния регулаторен орган (когато той не е компетентният орган). ☐
2. Планът включва национални мерки и регионални мерки съгласно определеното в член 11 и член 12. Без да се засягат разпоредбите на член 15, всички планирани или предприети мерки за предотвратяване, подготовка за и смекчаване на кризисни ситуации в електроснабдяването са в пълно съответствие с правилата за вътрешния пазар на електрическа енергия и за експлоатация на системата. Тези мерки са ясно дефинирани, прозрачни, пропорционални и недискриминационни.
3. Планът се изготвя в съответствие със съдържанието и структурата на членове 11 и 12 ☐. Комисията може ☐ да изготви незадължителни насоки по отношение на форматите на тези планове. ☐
4. С цел да се гарантира съгласуваност на плановете за готовност за справяне с рискове, преди даден план да бъде приет, компетентният орган представя проект за този план на компетентните органи на ☐ ☐ съответните държави членки в дадения регион и на пряко свързаните държави членки, когато те не са в същия регион, ☐ ☐ както и на ☐ Групата за координация в областта на електроенергетиката за консултация.

5. В срок от [] **шест месеца** след получаването [] на проекта за план компетентните органи на [] държавите членки в региона, пряко свързаните държави членки и Групата за координация в областта на електроенергетиката [] могат да дадат препоръки.
6. В срок от [] **девет месеца** от представянето на проекта за план **компетентният орган на съответната** [] държава членка го приема, като съответно взема предвид резултатите от консултацията и препоръките, дадени от компетентните органи на други държави членки и от Групата за координация в областта на електроенергетиката. Той незабавно [] **уведомява** [] **Комисията** за приетия план.
7. **Компетентните органи на държавите членки и Комисията публикуват** [] **плановете на своя уебсайт** [] , като осигуряват запазване на поверителността на чувствителната информация, по-конкретно информацията относно мерки, свързани с предотвратяването на зловредни атаки и смекчаване на последиците от такива атаки. **Защитата на поверителността на чувствителната информация се основава на** [] принципите, определени съгласно член 17а [] .
8. **Компетентните органи на държавите членки** приемат и публикуват първия план най-късно до [ОРОСЕ вписва точната дата: две години и половина след влизането в сила на настоящия регламент]. Те актуализират плановете на всеки [] **четири** години, освен ако обстоятелствата не изискват по-чести актуализации.

Член 11

Съдържание на планове за готовност за справяне с рискове по отношение на националните мерки

1. Всеки план посочва всички планирани и предприети мерки за предотвратяване, подготовка за и смекчаване на кризисни ситуации в електроснабдяването, определени в съответствие с член 6 и член 7. Той най-малкото:
 - ж) съдържа обобщение на сценариите при криза в електроснабдяването, определени за съответните държави членки и регион, в съответствие с процедурата, **установена** в член 6 и член 7;
 - з) посочва ролята и отговорностите на компетентния орган **и описва кои задачи, ако има такива, са делегирани на други органи;**
 - и) описва мерките, предвидени за подготовка за и предотвратяване на рисковете, идентифицирани в съответствие с член 6 и член 7;
 - й) определя национален [] **координатор** или екип в случай на криза и посочва неговите задачи;
 - к) посочва подробни процедури, които да се следват при всяка кризисна ситуация в електроснабдяването, включително съответстващите схеми, представящи движението на информационните потоци;
 - л) посочва приноса на пазарните мерки, **по-специално мерките от гледна точка на търсенето и на предлагането**, за справяне с кризисни ситуации в електроснабдяването;
 - м) определя възможните непазарни мерки, които да се предприемат при кризисни ситуации в електроснабдяването, посочва **факторите**, при които тези мерки се задействат, условията и процедурите за тяхното прилагане, и отбелязва как те съответстват на изискванията, посочени в член 15, **и на регионално координираните мерки;**

- н) предоставя **рамка за [] ръчно** изключване на товари, [] в която се указва **при какви обстоятелства []** товарите трябва да се изключват []. **Във връзка с обществената безопасност и личната сигурност [] рамката** посочва кои категории потребители на електроенергия **имат право, в съответствие с националното право,** да получат специална защита от изключване и обосновава необходимостта от такава защита, [] **и посочва какви действия операторите на преносни и разпределителни системи на съответните държави членки следва да предприемат с цел намаляване на потреблението;**
- о) описва механизмите, които да се използват за информиране на обществеността относно всяка криза в електроснабдяването.
- (й) включва информация за свързаните и необходимите планове за изграждане на бъдещата мрежа, които ще спомогнат за справяне с последствията от определени кризисни ситуации.**
2. Всички национални мерки са изцяло съобразени с регионалните мерки **съгласно []** член 12 и **не застрашават оперативната сигурност или безопасността на преносната система**, нито сигурността на доставките на електроенергия на други държави членки или на Съюза [].

Член 12

Съдържание на планове за готовност за справяне с рискове по отношение на координираните трансгранични мерки

1. В допълнение към мерките, изброени в член 11, планът на всяка държава членка включва регионални и, когато са налице, двустранни мерки, които осигуряват предотвратяване и управление по подходящ начин на кризисни ситуации с трансгранично въздействие. Регионалните мерки се съгласуват между държавите членки в съответния регион. Двустранните мерки се съгласуват между държавите членки, които са пряко свързани помежду си, но не са част от същия регион. Регионалните и двустранните [] мерки включват най-малко:
- п) посочване на [] [] координатор или екип, съставен от съответните национални лица за управление в условия на криза в електроснабдяването;
 - р) механизми за споделяне на информация и за сътрудничество [] ;
 - с) координирани мерки за смекчаване на въздействието на дадена криза в електроснабдяването, включително при ситуация на едновременна криза, за целите на помощта, както е посочено в член 14; []
 - т) процедури за ежегодни проверки или проверки на всеки две години [] на планове.
 - д) активиращи механизми на непазарните мерки, прилагани съгласно член 15.

2. Регионалните и двустранните мерки, които се включват в този план, се съгласуват със съответните [] държави членки []. **Комисията може да изпълнява посредническа роля [] в подготовката на споразумението за регионални мерки. Комисията може да поиска от Агенцията и ЕМОПС за електроенергия да предоставят техническа помощ за държавите членки [] с [] оглед улесняване на постигането на споразумение.** Най-малко осем месеца преди крайния срок за приемане или актуализиране на плана компетентните органи докладват на Групата за координация в областта на електроенергетиката за постигнатите споразумения. Ако дадени [] държави членки не [] са били в състояние да постигнат споразумение, [] съответните компетентни органи уведомяват Комисията за причините за това. В такъв случай Комисията **предлага мерки, включително механизъм за сътрудничество, с цел [] сключване на споразумение [] [] за трансгранични мерки.**
3. [] С [] участието на съответните заинтересовани страни компетентните органи във всеки регион **периодично проверяват ефективността на процедурите, разработени в планове за готовност за справяне с рискове с цел предотвратяване на кризисни ситуации в електроснабдяването, включително механизми за комуникация, и** извършват [] **двугодишни симулации на криза**, като изпитват по-специално механизмите за комуникация, посочени в параграф 1, точка б).

[]

ГЛАВА IV

УПРАВЛЕНИЕ НА КРИЗИСНИ СИТУАЦИИ В ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕТО

Член 13

Ранно предупреждение и обявяване на криза

1. Когато сезонната прогноза за перспективите относно адекватността или друг подходящ източник дава конкретна [] и надеждна информация, че **е възможно възникването на криза в електроснабдяването [] []** в дадена държава членка, **в такъв случай** компетентният орган на тази държава членка без неоправдано забавяне изпраща ранно предупреждение до Комисията, **до компетентните органи на държавите членки в същия регион и до пряко свързаните държави членки. [].** **Комисията съобщава тази информация на Групата за координация в областта на електроенергетиката.** Тя дава информация относно причините за **евентуална криза в електроснабдяването [],** предприетите или планираните мерки за предотвратяване на криза в електроснабдяването, и относно евентуалната нужда от помощ от страна на други държави членки. Това включва и информация за възможното влияние на мерките върху вътрешния енергиен пазар [].
2. Когато дадена държава членка е изправена пред кризисна ситуация в електроснабдяването, компетентният орган на тази държава, **в сътрудничество със съответния оператор на преносни системи, []** обявява кризата в електроснабдяването и уведомява компетентните органи **в същия регион** и съседните държави членки и Комисията без неоправдано забавяне. **Той ги информира за причините за влошаването и за основанията за обявяването на криза в електроснабдяването, за предприетите и планираните мерки за нейното смекчаване и за евентуалната нужда от помощ от страна на други държави членки.**
3. В случаите, в които предоставената информация се счете за недостатъчна, Комисията, [] **Групата за координация в областта на електроенергетиката или съответните държави членки** могат да поискат от съответната държава членка да предостави допълнителна информация.

4. Когато компетентен орган на съответната държава членка издаде ранно предупреждение или обяви криза в електроснабдяването, действията, включени в плана за готовност за справяне с рискове, се изпълняват във възможно най-пълна степен.

Член 14

Сътрудничество и помощ

1. Държавите членки действат и си сътрудничат в дух на солидарност, за да предотвратят и управляват кризисни ситуации в електроснабдяването [] .
2. **Освен това**, когато е [] технически възможно, държавите членки взаимно си предлагат помощ чрез координирани мерки, договорени съгласно настоящия член и член 12, преди помощта да бъде предоставена [] .

За тази цел и за да се защитят обществената безопасност и личната сигурност, държавите членки договарят координирани мерки по свой избор, за да доставят електроенергия по координиран начин.

[]

- 2а.** Държавите членки постигат съгласие по необходимите технически, правни и финансови договорености за изпълнението на координираните мерки, преди помощта да бъде [] предложена. В тези договорености се определят, наред с другото, максималните количества електроенергия, които да се доставят на регионално или двустранно равнище, задействането на помощта и възможността да се поиска нейното преустановяване, начините, по които електроенергията ще се доставя, както и разпоредбите за справедливо обезщетение между държавите членки в съответствие с параграфи 2б, 2в и 3.

2б. Помощта е предмет на справедливо обезщетение, договорено между държавите членки, преди помощта да бъде [] предложена. Това обезщетение обхваща най-малко:

- а) електроенергията, доставена на територията на държавата членка, поискала помощта, както и свързаните с това разходи за пренос; и**
- б) разумните разходи за обезщетение, направени от държавата членка, която представя помощта, включително по отношение на възстановяването на всички обезщетения, произтичащи от съдебни производства, арбитражни производства или сходни производства и спогодби.**

2в. Справедливото обезщетение съгласно параграф 2б включва, наред с другото, всички разумни разходи, които държавата членка, предоставяща помощта, е направила в рамките на задължението за изплащане на обезщетения по силата на основните права, гарантирани от правото на Съюза, и по силата на приложимите международни задължения при прилагането на разпоредбите на настоящия регламент относно помощта, както и други разумни разходи, направени за изплащане на обезщетения съгласно националните правила за обезщетения.

3. Държавата членка, която иска помощ, плаща незабавно или осигурява бързо изплащане на справедливо обезщетение на държавата членка, предоставила помощ.

4. Не по късно от [ОРОСЕ вписва точната дата: шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент] и след консултация с Групата за координация в областта на електроенергетиката, Комисията предвижда правно необвързващи насоки за основните елементи на справедливото обезщетение, посочено в параграфи 2а—3, и други основни елементи на техническите, правните и финансовите договорености, посочени в параграф 2а.

4а. В случай на криза в електроснабдяването, когато държавите членки все още не са се споразумели относно координирани мерки и технически, правни и финансови договорености съгласно настоящия член, държавите членки се споразумяват за *ad hoc* мерки и договорености за прилагането на настоящия член, включително по отношение на справедливото обезщетение съгласно параграфи 2б, 2в и 3.

4б. Държавите членки гарантират, че разпоредбите на настоящия регламент относно помощта се прилагат в съответствие с Договорите, Хартата на основните права на Европейския съюз и приложимите международни задължения. За тази цел те вземат необходимите мерки.

Член 15

Спазване на пазарните правила

1. Мерките, предприемани за предотвратяване или смекчаване на кризисни ситуации в електроснабдяването, са в съответствие с правилата за вътрешния пазар на електроенергия и за експлоатация на системата.
2. Непазарни мерки [] **се** задействат в кризисна ситуация [] само **като крайна мярка** след изчерпване на всички възможности, които пазарът предоставя, **или когато пазарните марки сами по себе си не са достатъчни за предотвратяване на допълнително влошаване**. Те не изкривяват неоправдано конкуренцията и резултатното функциониране на пазара на електроенергия. Тези мерки са необходими, пропорционални, недискриминационни и временни.
3. Съкращаване на трансакциите, включително съкращаване на вече разпределена междузонова преносна способност, ограничаване на предоставянето на междузонова преносна способност за разпределение или ограничаване на предоставянето на графици се предприемат само в съответствие с правилата, посочени в [] **Насоките относно експлоатацията на системата и [] Мрежовия кодекс относно извънредните ситуации и възстановяването на електроснабдяването, приети въз основа съответно на член 18 и член 6 от Регламент 714/2009 []**.

ГЛАВА V

ОЦЕНКА И МОНИТОРИНГ

Член 16

Последваща оценка

1. Възможно най-скоро и не по-късно от **три месеца след отмяната или не по-късно от шест месеца след** обявяването на кризисна ситуация в електроснабдяването съответният **компетентен органи или съответните компетентни** органи, при консултиране с техния национален регулаторен орган (когато той не е компетентният орган) представят на Групата за координация в областта на електроенергетиката и на Комисията доклад за оценка.

2. Този доклад включва най-малко следното:
 - а) описание на събитието, предизвикало **обявената криза, или причината за това защо дадена държава членка е засегната от кризата;**
 - б) описание на взетите превантивни, подготвителни и смекчаващи мерки, **ако има такива,** и оценка на тяхната пропорционалност и резултатност;
 - в) оценка на трансграничния ефект на взетите мерки;
 - г) описание на помощта, предоставена на или получена от съседни държави членки и държави извън ЕС;

- д) **във възможно най-голяма степен** [] икономическото влияние на кризата в електроснабдяването и ефекта на предприетите мерки върху електроенергийния сектор, по-конкретно обемите непредоставена електроенергия и равнището на ръчно изключване на товари (включително сравнение между равнищата на доброволно и на принудително изключване на товари);
- е) възможни или предложени подобрения в плана за готовност за справяне с рискове; [...]
- ж) **възможно подобряване на развитието на мрежата в случаите, в които недостатъчното развитие на мрежата е причинило или е допринесло за кризата.**
3. В случаите, в които предоставената в доклада информация се счита за недостатъчна, Групата за координация в областта на електроенергетиката и Комисията могат да поискат от съответния [] **компетентен орган** да предостави допълнителна информация.
4. Съответните компетентни органи представят на Групата за координация в областта на електроенергетиката резултатите от оценката.

Член 17

Мониторинг []

1. Освен изпълнението на другите специфични задачи, посочени в настоящия регламент, Групата за координация в областта на електроенергетиката обсъжда []:
- а) резултатите от десетгодишния план за развитие на електрическата мрежа, подготвен от ЕМОПС за електроенергия;
- б) съгласуваността на плановете за готовност за справяне с рискове, приети от държавите членки съгласно процедурата, посочена в член 10;

- в) резултатите от оценките на адекватността на европейските ресурси, изготвени от ЕМОПС за електроенергия както е посочено в *член 19, параграф 3 на Регламента за електроенергията* [*предложения регламент за електроенергията*];
- г) постигнатото от държавите членки в областта на сигурността на доставките, вземайки предвид минимум индикаторите, изчислени в оценката на адекватността на европейските ресурси, а именно очакваната недоставена енергия (EENS)¹² и очакваното отпадане на товари (LOLE)¹³;
- д) резултатите от сезонните прогнози за перспективите, посочени в член 9;
- е) информацията, получена от държавите членки **в съответствие с []** член 7, параграф 3;
- ж) резултатите от докладите за последваща оценка, посочени в член 16.
- з) **методиката за оценка на адекватността в краткосрочен план, посочена в член 8.**
- и) **методиката за определяне на сценарии при криза в електроснабдяването на регионално равнище, посочена в член 5.**

2. Групата за координация в областта на електроенергетиката може да отправя препоръки към държавите членки, **както и към ЕМОПС за електроенергия** относно въпросите, посочени в параграф 1[].

[]

¹² **Член 19, параграф 4, буква з) от предложения регламент за електроенергията**
¹³ **Член 19, параграф 4, буква з) от предложения регламент за електроенергията**

3. Агенцията извършва постоянно наблюдение на мерките за сигурност на доставките на електроенергия и редовно докладва на Групата за координация в областта на електроенергетиката.
4. Въз основа на опита в рамките на настоящия регламент, до 1 септември 2025 г. Комисията изготвя заключения относно възможните начини за повишаване на сигурността на доставките на електроенергия на равнището на Съюза и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящия регламент, включително, когато е необходимо, законодателни препоръки за изменение на настоящия регламент.

Член 17а

Третиране на поверителна информация

1. Всички процедури, включващи държави членки или техни органи съгласно посоченото в настоящия регламент, се изпълняват от тях в съответствие с приложимите правила, включително националните правила, свързани с обработването на поверителна информация и процеси. Ако това води до ситуация, в която тази информация не може да бъде разкрита, въпросната държава членка или орган предоставя при поискване, ако е възможно, неповерително резюме на информацията.
2. Комисията, Агенцията и Групата за координация в областта на електроенергетиката и ЕМОПС за електроенергия гарантират запазването на поверителността на чувствителната информация.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 18

Сътрудничество с договарящите се страни от Енергийната общност

Когато държавите членки и договарящите се страни от Енергийната общност [] си сътрудничат в **областта на сигурността на доставките на електроенергия, това сътрудничество може да включва** определяне на кризисна ситуация, процеса на определяне на сценарии при кризи в електроснабдяването и изготвянето на планове за готовност за справяне с рискове, така че да не се предприемат мерки, които застрашават сигурността на доставките за държавите членки, за договарящите се страни или за Съюза. В това отношение договарящите се страни от енергийната общност могат да участват в Групата за координация в областта на електроенергетиката при покана от страна на Комисията във връзка с всички въпроси, които ги засягат.

Член 18а

Дерогация

Доколкото Кипър не е пряко обвързан с друга държава членка, членове 6 и 12 и член 14, параграфи 2—4б не се прилагат между Кипър и други държави членки, нито до ЕМОПС за електроенергия по отношение на Кипър. Кипър и други съответни държави членки могат да разработват, с подкрепата на Комисията, алтернативни мерки и процедури на предвидените в членове 6 и 12 и член 14, параграфи 2—4б, доколкото тези алтернативни мерки и процедури не засягат ефективното прилагане на настоящия регламент между другите държави членки.

[]

Член 20

Отмяна

Директива 2005/89/ЕО се отменя.

Член 21

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент

За Съвета

Председател

Председател
